

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Kasteeltuinen van Rummen

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Kasteeltuinen van Rummen
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Geetbets
Deelgemeente:	Rummen
Bron:	Schepping: 2013-07-23 Bijwerken: 2018-11-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134183
Coördinaten:	Breedte: 5.14205748695 Lengte: 50.8987030154

Primaire tekst

Hoevegebouwen, een hoektoren van een in 1906 afgebroken kasteel, een deel van de oude ringgracht en het perceelspatruon – monumentale relict van een kasteelcomplex uit 1629 met parterretuin en dreef.

Het kasteel van Rummen mag niet verward worden met het oorspronkelijke feodale slot dat in 1365 met succes werd belegerd en vervolgens met de grond gelijk gemaakt. De 'Warande', een beboste, ronde heuvel ten westen van het dorp, geeft de plek aan waar het stond. Het huidige kasteel bevindt zich één kilometer westwaarts, halverwege Geetbets. Het werd gebouwd in 1629 door de pas tot graaf gepromoveerde Jean de Hoen. In 1657 werd het gedeeltelijk door brand vernield. Een gravure uit de 'Chorographia Sacra Brabantia' (1658/1663) van Sanderus toont het kasteel in vogelperspectief vanuit het zuiden, na de restauratie en renovatie. Het omgrachte gebouwencomplex lag naast een 2,5 km lange, kaarsrechte dreef (de huidige Kasteellaan), die het met Rummen en Geetbets verbond. Het was enkel toegankelijk via de massieve poorttoren met een ophaalbrug, die het erf van het neerhof aan de zuidzijde afsloot. Vanuit het neerhof leidde een driebogige brug naar de voorburch, gevormd door drie vleugels rond een binnenplaats, met twee ronde hoektorens aan de zuidzijde en een barokkapel met een zeshoekig torentje als uiteinde van de oostelijke vleugel. De burcht zelf – op een vierkante plattegrond met vier ronde hoektorens en het toegangsrisaliet van de voorgevel versierd met overkragende spietorentjes – stond met de voorburch in verbinding via een tweede brug. Buiten de ringgracht, helemaal rechts in beeld, lag een omhaagde siertuin met acht vierkante, door buxushaagjes afgelijnde parterres. De tracering van de parterres is nog duidelijk geïnspireerd op renaissancistische modellen. Het geheel oogt erg sober: geen 'bersauwen', paviljoentjes of 'houbetten', geen kunstige snoeivormen of gesofisticeerde latwerkarchitectuur. Met de restauratie van de gebouwen was misschien een groot gedeelte van het budget opgesoupeerd...

Een tekening door Remacle Leloup, eveneens een vogelperspectief maar ditmaal vanuit het zuidoosten, geeft de toestand rond 1740 weer. Het woongedeelte heeft zijn versterkte allures verloren en lijkt, met zijn steile schilddak en grote ramen met kruiskozijsen, op een 17de-eeuws 'huis van plaisantie'. Twee hoektorens (op de tekening is er slechts één zichtbaar) en de spietorentjes boven de ingang hebben de verbouwing overleefd. De andere gebouwen zijn min of meer hetzelfde gebleven. Het tuincompartiment, schematisch afgebeeld op de voorgrond, heeft zich aan de heersende mode aangepast: de hoekpunten van de parterres worden geaccentueerd door in vorm gesnoeiide boompjes, er zijn ook potplanten (laurier of oranjeboomjes) en de tekenaar geeft in één van de parterres een barokke 'broderie' van loofwerk weer. De Ferrariskaart (1771-1775) bevestigt niet alleen de door Leloup afgebeelde situatie tot in het detail, maar toont ook een moestuincomplex, dat bij de siertuin aansloot. Ook de landschappelijke positie van het kasteel komt hier duidelijk tot uiting: op het snijpunt van twee loodrechte, door lijnbeplantingen geaccentueerde assen, de bovenvermelde Kasteellaan en een noord-zuidgerichte as. De Kasteellaan tussen het

kasteel van Hoen en de dorpskern van Rummen wordt geflankeerd door dubbele bomenrijen; de zuidelijke (verdwenen) arm van de noordzuidas door enkele bomenrijen. De Ferrariskaart weerspiegelt mogelijk onafgewerkte intenties. Zij werd opgemaakt op een beslissend moment in de geschiedenis van het domein: de kinderloze dood van gravin Marie-Henriette, de laatste de Hoen de Cartiels, die haar vaste woonplaats had in Rummen en die mogelijk grootse plannen had gekoesterd voor de omgeving van het kasteel. De erfgenaam, haar neef Charles-François de Horion, liet Rummen aan zijn schuldeisers over.

De Primitieve kadasterkaart, opgemaakt door Boonaerts in 1827, toont een plattegrond die nauw aansluit bij de afbeelding van Leloup. Op een gravure van 1847 wordt het herenverblijf getoond met de twee hoektorens, de spietorentjes, de ophaalbrug en de slotgracht, precies zoals Leloup het meer dan honderd jaar eerder had getekend. De slotgrachten stonden nog wel geregistreerd als lustvijver ('eau d'agrément'), maar van de parterretuin ten oosten van het kasteel bleef alleen de perceelsvorm bewaard. Het voormalige kasteel van de Hoen was toen eigendom van de weduwe van Pierre Van den Bossche uit Tienen, eigenares van bijna één derde van het grondgebied Rummen. Zij liet in 1837 de restanten van de voorburcht afbreken. Het herenverblijf werd op één hoektoren na gesloopt omstreeks 1906. De resterende hoevegebouwen werden tot in de jaren 1980 nog als hoeve uitgebaat. Een poging tot restauratie rond 1990 verzandde in een pril stadium.

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Paesmans, Greta

Datum: 2008

Titel Text: Park van het kasteel van Rummen

Grafische documenten

Cahier16_kasteel_van_Rummen_01 (Agentschap Onroerend Erfgoed, 31-03-2008, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger 212 Geetbets, art. 209, nrs. 156, 164-175.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschetsen Geetbets 1837 nr. 32 en 1907 nr. 14.

VERBOUWE A., *Iconografie van Vlaams-Brabant (VII), Kanton Zoutleeuw*, Brussel, Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams-Brabant, 1950, afb. 5 (nr. 124), afb. 6 (nr. 127) en afb. 7 (nr. 130).

WAUTERS A., *Géographie et histoire des communes belges. Arrondissement de Louvain – canton de Léau*, Bruxelles, Culture et Civilisation, facsimile van editie 1887, 1963, p. 188 en p. 195-196.

WOLTERS M.J., *Notice historique sur la commune de Rummenet sur les anciens fiefs de Grasen, Wilre, Bindervelt et Weyer, en Hesbaye*, Gand, 1846, p. 144-155.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/507>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120567>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/302577>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/41829>

Beknopte karakterisering

Datering: tweede kwart 17de eeuw

Typologie: kasteelhoeven, poorten (bijgebouwen), schuren, stallen, torens, walgrachten, waterkastelen